

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. február 5.

1. Készpénz helyett fizetőkártyát kapnak a menedékkérők Németországban

A jövőben a menedékkérők számára nyújtott állami ellátások egy részét a Németországban fizetőkártyára történő jóváírás formájában biztosítják majd, és nem készpénzben fizetik ki őket, mint ezelőtt. Erről a közös normáról egységes minimumszabályokkal és ezek nyárig történő véglegesítéséről múlt héten állapodott meg 14 tartomány, Bajorország és Mecklenburg-Elő-Pomeránia szintén bevezetik ezt a fizetőkártyát, de a saját előírásaik szerint kívánják azt majd megtenni. A tartományi miniszterelnökök egyebek mellett abban állapodtak meg, hogy a készpénzes fizetést helyettesítő kártya számlakapcsolat nélkül, kvázi betéti funkcióval működik és Németország egész területén minden ágazatban használható lesz. Ezen felül a tartományok maguk dönthetnek az az összegről és egyéb kiegészítő funkciókról, és regionálisan korlátozhatják a használatot, illetve zárhatják ki az egyes ágazatokat. *„A fizetőkártya bevezetésével csökkentjük a helyi hatóságok adminisztratív terheit, megakadályozzuk, hogy az állami támogatásból pénzt utaljanak át a származási országokba, és ezáltal fellépünk az embertelen embercsempészet ellen”* – mondta Boris Rhein (CDU) hesseni miniszterelnök, aki kártyát kidolgozó munkacsoport elnöke is egyben. Stephan Weil (SPD) alsó-szászországi miniszterelnök szerint egy fontos előrelépés történt: *„A fizetőkártya nagyrészt szükségtelessé teszi a menedékkérők készpénzzel történő kifizetését”* – nyilatkozta a szociáldemokrata politikus, majd hozzátette, hogy ha a menedékkérők majd munkába állnak, szabadon rendelkezhetnek a saját maguk által megkeresett pénzzel.

Bajorország – mint Markus Söder (CSU) bajor miniszterelnök bejelentette – szigorúbb szabályozásokat vezet be és hamarabb elindítja a fizetőkártya tesztfázisát. A tartományban árut ezen túl csak mindennapi használatra szolgáló boltokban lehetne vásárolni, az online vásárlást, a szerencsejátékokat és a külföldi banki átutalásokat teljesen leállítanák. Ezen felül a fizetőkártya csak a szálláshely közelében lenne használható.

„Az ellenőrizetlen bevándorlásnak a lehető leggyorsabban hatékony korlátot kell szabnunk” – írta Markus Söder az intézkedéssel kapcsolatban. *„Ehhez csökkenteni kell a Németországba érkezés ösztönzőit. Nincs több vesztegetni való időnk”*. Ezért Bajorország „sokkal korábban” tér át a pénzbeli ellátásokról a fizetőkártyás ellátásokra, mint más tartományok.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Elfogadta a Bundestag és a Bundesrat is a 2024-es költségvetést

Kemény vitákat követően elfogadta a Bundestag a 2024-es költségvetést. A hárompárti koalíció által támogatott költségvetés mintegy 477 milliárd eurós kiadást irányoz elő, melynek részeként legfeljebb 39 milliárd eurónyi többletadósságot terveznek, ami pontosan megfelel az adósságfék felső határának. A szavazáson 388 képviselő szavazott az előterjesztés mellett, míg 279 ellene.

A költségvetést eredetileg 2023 decemberében kellett volna elfogadnia a Bundestagnak, azonban a Szövetségi Alkotmánybíróság közelmúltban sokat tárgyalt döntése keresztülhúzta a kormánykoalíció ezen terveit. Az SPD, a Zöldek és az FDP ennek hatására egy megszorító intézkedéseket tartalmazó új programban állapodott meg, amely tartalmazza a repülőjáratokra kivetett magasabb jegyadót és a mezőgazdasági termelők számára a mezőgazdasági gázolajra vonatkozó adókedvezmények fokozatos eltörlését. Utóbbi hatására országos gazdatüntetések bénították meg Németországot januárban. Szigorúbb szabályok vonatkoznak majd ezen felül a szociális alapon járó úgynevezett polgári juttatásra is. Miután a Bundestag megszavazta a költségvetési törvényt, a Bundesrat is elfogadta azt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Szóbeli ütésváltás az azonnali kérdések órájában

A költségvetési hét azonnali kérdések órájában Friedrich Merz CDU-enök és Olaf Scholz (SPD) kancellár szóbeli ütésváltásba keveredett egymással. A sort Merz kezdte és világossá tette, hogy az Unió-pártok Bundestag-frakciója és a kormánykoalíció pártjai (SPD-Zöldek-FDP) közötti együttműködés még elvi szinten sem jöhet szóba. A frakcióvezető felszólította a kancellárt, hogy kímélje meg őket és magát is a jövőben az együttműködésre való felhívástól, utalva arra, hogy ez korábban is megtörtént már, de ezek nem voltak mások, mint pusztán politikai retorika és taktika. Az elmúlt két év tapasztalatai azt mutatták, hogy a koalíciót nem érdekli komolyan a valódi együttműködés – bírálta azt Merz. Szerinte míg az Unió-pártok nyitottak voltak a közös munkára – például a Bundeswehr 100 milliárd eurós különalapjának esetében –, a kormány nem tartotta be a megállapodásokat. A CDU elnöke hangsúlyozta továbbá, hogy ezért az Alaptörvény esetleges adósságfékkel kapcsolatos módosításakor is nagyon óvatosak lesznek, és igazából kizárta ennek lehetőségét. A CDU elnöke szerint ezen felül az SPD a támogatott munkanélküliség pártjává vált a munkavállalók pártja helyett. A külpolitikát illetően Merz a Franciaországgal való szorosabb szövetségre szólított fel, szerinte Berlinnek és Párizsnak közös vezető szerepet kellene vállalnia Európában. Scholznak meg kellene fognia Emmanuel Macron francia elnök kinyújtott kezét, és közösen kellene *„új kezdeményezéseket kidolgozni Európa cselekvőképességének demonstrálására”* – jelentette ki a CDU elnöke.

A kritikákra a kancellár élesen reagált és azzal vádolta meg Merzet, hogy a CDU-nak nincs perspektívája Németország jövőjét illetően, míg kormánya most dolgozza fel mindazt, amit az előző, CDU-vezette kormányok alatt elmaradt Németországban: nem történt meg az elektromos hálózatok bővítése Németországban, nem haladt előre a megújuló energiaforrások bővítése, nem voltak beruházások az acéliparban, a félvezetőiparban, az akkumulátorgyárakban, most mindezek megtörténnek. Scholz ezen felül túlzott érzékenységgel és hiányzó együttműködési hajlandósággal is vádolta a CDU-elnököt, gyávának nevezve őt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Megalakult az első „török párt” Németországban

Deklaráltan a Németországban élő törökök szavazatait akarja elnyerni a soron következő európai választásokon a német politikai közélet legújabb pártja a DAVA. A hivatalosan Demokratikus Szövetség a Sokszínűségért és az Ébredésért (*Demokratischen Allianz für Vielfalt und Aufbruch – DAVA*) nevű párt elsősorban a mindeztidáig a hagyományos pártok által nem megszólított, németországi török és muszlim közösség egy részének a szavazataira számíthat. Ugyanakkor a pártalapítás január közepi bejelentése óta az új politikai formáció a kritikák folyamatos keresztműzében találja magát. Mindenekelőtt a DAVA vezető politikusainak a török kormánypárthoz, az AKP-hoz, való kötődése vet fel komoly kétségeket a párt politikai céljait illetően. Bár a párt saját megnyilvánulásai szerint a tagság egyaránt tartalmaz a jelenlegi török kormányt támogató, valamint azt elutasító személyeket a szövetségi belügyminisztérium közleménye szerint a német hatóságok komolyan kezelik a párttal kapcsolatos aggályokat.

Megkérdezett németországi szakértők egyaránt óvva intenek a párt rejtett, tényleges céljaival kapcsolatban. A DAVA jelenleg egy politikai vákuumot tölt be azzal, hogy elsősorban a német útlevelel rendelkező muszlimokat veszi célba, nem csak a törökországiakat. Éppen ezért nagy választói potenciállal rendelkezhet. Elméletileg az állampolgársági törvény tervezett módosítását követően a jövőben körülbelül ötmillió fős potenciális választócsoporthoz szólíthat meg a párt. Ugyanakkor nehéz megmondani, hogy jelen szervezeti formájában a DAVA ténylegesen hány szavazót tud majd mozgósítani.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Új stratégiát dolgozott ki a Letzte Generation klímaaktivista csoport

Az Utolsó Nemzedék (*Letzte Generation*) szervezet klímaaktivistái a jövőben már nem fogják magukat az aszfalthoz ragasztva utakat és kifutópályákat blokkolni – jelentették be a múlt héten a „Strategie 2024” című közleményükben. A bejelentés szerint a szervezet ezentúl a tiltakozás más formáit választja majd, és ahelyett, hogy kis csoportokra oszlanának és utcai blokádot tartanának inkább tömegesen fognak polgári engedetlenség különböző formáiban részt venni. A közleményben az is szerepel továbbá, hogy a klímaaktivisták „a jövőben egyre inkább közvetlenül kívánnak szembe szállni az éghajlat tisztításáért felelősökkel”, egyúttal „nyilvánosan és futó kamerák előtt szállva szembe politikusokkal és más döntéshozókkal”. Másrészt, mint olvasható, egyre gyakrabban fognak olyan helyekre tüntetést szervezni, ahol véleményük szerint a fosszilis tisztítás történik, tehát például olajvezetékeknél és szénerőműveknél. A csoport döntése háttérben feltehetően a támogatás megcsappanása és az új tagok belépésének a hiánya áll. Mint a szervezet szóvivője kiemelte, „ha továbbra is elég új ember csatlakozott volna, hogy a többiek szusszanhassanak egy kicsit, akkor azt mondtuk volna: ezen az úton megyünk tovább”. Ezen felül számos tagjuk ellen bírósági eljárás folyik aktivizmusuk miatt.

A Letzte Generation első utcai blokádját két éve, 2022. január 24-én kezdte meg a klímaváltozás megállításához véleményük szerint szükséges intézkedések radikális, kikényszerítése érdekében; a berlini rendőrség csak tavaly 550 akcióról számolt be. A csoport zavaró akcióin rengetegen felháborodtak, még a Zöldek politikusai is elhatárolódtak némely akciójuktól, kontraproduktívnak tartva azokat.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Deutschland Monitor 2023: Minden ötödik kelet-német cserbenhagyva érzi magát

A napokban került publikálásra a Jénai Egyetem átfogó éves társadalmi folyamatokat bemutató elemzése, mely pozitív eredmények mellett egyes, pártpolitikai preferenciákra is magyarázatot adó, negatív helyzetképet is felvázolt. A tanulmány egyik központi megállapítása szerint a politikai attitűdök kialakulásában nemcsak az egyéni jellemzők, hanem a lakó- és lakókörnyezet is kiemelkedően meghatározó, ennek megfelelően azon állampolgárok, akik saját közvetlen környezetük, vagy önmaguk helyzetét negatívan ítélik meg hajlamosak az állam által cserbenhagyva érezni magukat. Más szóval ezeknek az embereknek az a benyomásuk, hogy a politikusok nem érdeklődnek kellőképpen a régiójuk iránt, és nem eléggé elkötelezettek annak gazdasági fejlődéséért.

Mindemellett a tanulmány szerint sok előzetes klisé nem igazolódik be. Alig van különbség abban, hogy a keleti és nyugati emberek, illetve a vidéki és városi lakosok hogyan értékelik életminőségüket. Más szóval a vidéki régiókban élők nem érzik magukat gyakrabban hátrányos helyzetben. A jól fejlett vidéki régiókban élők kevésbé érzik magukat „lemaradva”, mint a kevésbé fejlett körzetekben élők. Minden ötödik kelet-német azonban úgy érzi, hogy „lemaradt”, vagy más szóval cserben lett hagyva. Ugyanezen érték a nyugat-németek körében mindössze 8%. A tanulmány szerint ennek oka az, hogy keleten arányaiban több olyan régió van, amelyet súlyosan érint a kivándorlás és az előregedő népesség okozta társadalmi feszültséghelyzet. A tanulmány szintén rávilágít a német lakosság demokráciával kapcsolatos fokozódó elégedetlenségére. Deutschland Monitor felmérése alapján a kelet-németek 56%-a és a nyugati válaszadók 40%-a elégedetlen a demokrácia működésével. Jó hír ellenben, hogy – elviekben – a demokrácia eszméjét szinte minden válaszadó (97%) támogatja.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

A gazdák és a fuvarozók után jelenleg a vasutasok és a reptéri dolgozók is sztrájkolnak Németországban. Mi az oka a folyamatos tüntetéseknek és milyen kilátásai vannak a német gazdaságnak? Többek között erről beszélgetett Bauer Bence a Spirit FM műsorában Rónai Egonnal.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Spirit Fm Youtube-csatornájára](#).

A Szövetségi Alkotmányvédelmi Hivatal volt elnökének belépése a pártpolitika színpadára az AfD erősödése szempontjából is kérdés lehet miközben új, kihívója akad a radikális jobboldali pártnak – nyilatkozta Dobrowiecki Péter, kutatási vezetőnk az Indexnek.

A teljes nyilatkozat elolvasásához kattintson az [Index honlapjára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Pétert a Szabad Európa külpolitikai podcastjének vendége volt. A beszélgetés témája: Rendszerváltás vagy alkotmány válság kezdődött Lengyelországban?

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Szabad Európa honlapjára](#).

Igazgatónk, Bauer Bence az InfoRádióknak beszélt a német belpolitika változások okairól, valamint a konzervatív oldal megosztottságáról.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Infostart honlapjára](#).

A lengyel belpolitikai helyzetről és csatározásokról beszélgetett kutatási vezetőnk Dobrowiecki Péter a Kossuth Rádió Ütköző című műsorában.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu